

Lausunto

22.6.2022

VN/21721/2021
VN/21721/2021-VM-15Valtiovarainministeriö
Valtionhallinnon kehittämisosasto**Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta valtioneuvoston selonteoksi Senaatti-konsernista ja valtion toimitilahallinnosta**

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa Senaatti-konsernia koskevasta selontekoluonnoksesta. Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä annetun lain hyväksymisen yhteydessä eduskunta edellytti, että hallitus antaa kokonaisvaltaisen selonteon Senaatti-konsernista. Lausuttavana olevalla selontekoluonnoksella vastataan eduskunnan lausumaan. Selontekoluonnoksessa käsitellään valtion tilahallintokokonaisuutta, toimintaperiaatteita, liikelaitosmallia, palvelusopimuksia, vuokrajärjestelmää, konsernin ohjaustoimintavaltaa sekä Senaatti-konsernin henkilöstöä.

Valtiovarainministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Valtiovarainministeriö katsoo, että selontekoluonnos antaa hyvän kokonaiskuvan valtion vuokrajärjestelmästä ja toimitilahallinnosta. Sen voidaan katsoa vastaavan eduskunnan lausumassa yksilöimiin selvitystarpeisiin.

Luvussa 3 *Toimintaperiaatteet* on sivulla 30 alaviite (alaviite 7), joka sisältää alaviitteeksi sopimattoman kannanoton Senaatin investointivaltuuden tai virastojen rahoituksen riittävyyteen liittyen. Valtiovarainministeriö pitää alaviitettä tarpeettomana ja osin harhaanjohtavana, ja katsoo, että se tulisi kokonaan poistaa. Vastaavanlainen kannanotto sisältyy lukuun 8 *Tilahallinnon vastuu* sivulle 76: kannanotot ovat ristiriidassa selontekoluonnokseen muutoin sisältyvän ajatuksen kanssa taloudellisesti tehokkaasta toiminnasta.

Luku 11 on otsikoitu yhteenvedoksi. Luku sisältää kuitenkin myös tosiasiallisiksi kannanotoiksi katsottavia linjauksia. Nämä linjaukset eivät erotu riittävästi selontekoluonnoksen leipätekstistä. Tätä olisi hyvä parantaa esimerkiksi otsikointia muuttamalla ja tarvittaessa erottamalla linjaukset tekstistä esimerkiksi lihavoimalla ne.

Luvussa 11.1.3 käsitellään tilahankkeiden rahoitusta. Sivulla 90-91 todetaan selonteon tueksi tehtyyn tutkimukseen viitaten, että "Osa tutkimuksen vastaajista esitti mallia, jossa valtio tarjoaisi virastoille sen toimintaan tarvittavat toimitilat vastikkeetta ilman rahoitukseen liittyvää poliittista harkintaa". Valtiovarainministeriölle ei tästä yksittäisestä virkkeestä avaudu, mitä mallilla tarkoitetaan. Toimitila ei voi olla ilmainen, joten virastollekin vastikkeetta tarjottu toimitila aiheuttaisi kustannuksia veronmaksajalle riippumatta siitä, miltä momentilta se maksettaisiin. Vastuun ja rahoituksen eriytyminen toisistaan todennäköisesti heikentäisi kannustimia tilankäytön ja kustannusten tehokkuuteen. Tätä ilmiötä on kuvattu sivulla 91. Valtiovarainministeriö katsoo, että em. virke tulisi joko jättää pois, tai sitä tulisi avata hieman enemmän.

Luvussa 11.3 todetaan, että "valtion toimitilakustannusten nousun hillitsemisen ja mahdollisuuksien mukaan alentamisen tulee olla järjestelmän tavoitteena jatkossakin". Valtion toimitilakustannuksiin kohdistuu tulevaisuudessa nousupainetta aiheutuen etenkin käyttösidonnaisista kiinteistöistä ja

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Puhelin
Telefon
Telephone
Faksi
Fax
Fax
s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

 PL 28
 00023 Valtioneuvosto

 Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

 0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

eräistä suurista perusparannushankkeista aiheutuen. Tästä huolimatta kokonaiskustannusten alentamisen tulisi olla selonteossa selkeästi linjattu tavoite, ja valtiovarainministeriö esittää em. kirjauksen tiukentamista siten, että tavoitteeksi linjattaisiin yksiselitteisesti toimitilakustannusten alentaminen.

Etätyön nopea ja kattava lisääntyminen asettaa haasteita myös toimitiloille ja toimitilatarpeiden ennakoinnille: samoissa toimitiloissa pitäisi pystyä osallistumaan etäkokouksiin ja hoitamaan keskittymistä vaativia työtehtäviä. Koronavirustilanne on myös osoittanut, että isoja saneerauksia tehtäessä tarvittaisiin hyvää näkemystä toimitilojen tarpeelle tulevaisuudessa. Entistä enemmän tulee tarvetta toteuttaa muuntojoustavia tiloja, joita voitaisiin hyödyntää useampaan eri käyttötarkoitukseen. Tätä teemaa on sivuttu luvun 11.1.2 yhteiskäyttöisiä tiloja koskevassa luvussa, mutta asiaa olisi hyvä pohtia selonteossa enemmän.

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Budjettineuvos

Armi Liinamaa

Jakelu

VM Valtiovarainministeriö
VM VKO Konsernipolitiikkayksikkö, Tero Meltti
VM VKO Konsernipolitiikkayksikkö, Peppiina Huhtala

VN/21721/2021-VM-15

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: